

Türkleriñ musulman bolmagy we Kuteýbe ibn Muslim

Category: Kitapcy, Taryhy makalalar

написано kitapcy | 24 января, 2025

Türkleriñ musulman bolmagy we Kuteýbe ibn Muslim TÜRKLERİN MÜSLİMAN OLMASI VE KUTEYBE BIN MÜSLİM HAZRETLERİ

İnsanlık tarihinin en büyük hadisesi Hazreti Muhammed (aleyhisselam)'ın islâmı tebliğidir. Sonra Sahabe-i Kiram'ın ve Tabiîn'in hizmetleri gelir. Bundan sonra da İslam tarihinin en büyük olayı Türklerin Müslüman olmasıdır.

Türkler Müslüman olduktan sonra İslam dinine bütün varlıkları ile sahip çıktılar, kendilerini bu yüce dine vakf ettiler. Hatta bu emaneti Araplardan teslim alarak»İlay-ı Kelimetullah» bayrağını yeni iklimlerde, yeni coğrafyalarda dalgalandırdılar. Türkistan şehirleri dünyanın en büyük islam beldeleri haline geldi; binlerce alim, evliya ve devlet adamı yetişti, yüzbinlerce kitap yazıldı.

Türk milletinin bu uğurda dünyanın dört bucağında akıttıkları kan ummanları doldurur. Bugün bile dünyanın en ücra köşelerinde kefensiz yatan yüzbinlerce «şehid» ve onları sade bir taş ile temsil eden » Türk şehidlikleri» vardır. Türkistan Türkleri'nin Müslüman olması Sahabe-i Kiram ve Tabiîn'in sayesinde oldu.

• Sahabe-i Kiram ve Tabiî'nin Eseri

Peygamberimizin vefatından hemen sonra, özellikle Hazreti Ömer zamanında önce İran feth olundu. Meşhur Kadisiye zaferinden sonra da bütün aşağı Türkistan feth edildi. Türklerin İslamiyetle şereflenmesine Peygamberimizin Sahabeleri ve Tabiîn sebep oldular. Sahabe-i kiram ve tabiin islamiyeti yaymak için evlerini, ailelerini, yurtlarını terk edip bir daha dönmek üzere dünyanın en ücra yerlerine ulaştılar. Bugün eski dünyanın birçok yerinde olduğu gibi Türkistan'da da

pek çok sahabe ve Tabiîn'in kabirleri var.

Mesela bunlardan birisi Peygamberimizin amcası Abbas'ın oğlu ve Peygamberimize çok benzeyen büyük sahabe Kusem bin Abbas hazretleri'dir. Semerkant'ta yaptığı bir hücum esnasında şehid oldu. Mezarı zamanla Müslümanlar tarafından mukaddes bir ziyaretgah haline getirildi. Halk ona Kuran-ı Kerim'de «Allah yolunda öldürülmüş olana ölü demeyiniz!» ayetinin hükmü ile «Şah-ı Zinde» yani «Yaşayan Sultan» adını verdi.

• Türkler Kitle Halinde Müslüman Oldular

Bilindiği gibi İslam hidayet güneşi 9. asırdan itibaren Orta Asya Türk boyları arasında süratle yayılmaya başladı. Mesela bu yıllarda Türkistan Türklerinden 200 bin çadır halkı Müslüman oldu. Her bir obada en az 10 kişinin bulunabileceği tahmin edilirse yaklaşık olarak 2 milyonluk bir insan kitlesinin Müslüman olduğu anlaşılır. Bu ise İslam tarihinin akışını değiştirecek çok büyük bir olay ve belki de bir dönüm noktasıdır.

Tereddütsüz diyebiliriz ki bu şekilde milyonları aşan insanların büyük kitleler halinde Müslüman olmaları eski dünyada Müslüman milletleri arasında yalnız Türk milletine nasip olmuştur.

Bu da; Kabile kabile, boy boy hatta oba oba, bıkmadan, usanmadan, yorulmadan, bu step Türkleri arasında dolaşarak islamiyetin Türkler tarafından benimsenmesini ve kabulünü sağlayan, onları dini yönden eğiten, öğreten, fedâkar, Müslüman mücahidler sayesinde olmuştur. İşte bu mücahidlerin en başta geleni Türkistan'ı feth ederek orada İslamiyetin yerleşmesi için her türlü gayret ve fedakarlığı gösteren Kuteybe bin Müslim hazretleridir.

Kuteybe bin Müslim Hazretleri'nin Türkistan'daki Hizmetleri

Türkistan'ın Maverahünnehr bölgesini fetheden ve Türklerin İslam ile şereflenmesinde en büyük rolü olan Kuteybe bin Müslim hazretleridir. Türkistan'da İslamiyetin yerleşmesini temin eden bu büyük mücahid maalesef gençliğimiz tarafından

hemen hemen hiç bilinmemekte, tanınmamaktadır.

Büyük İslam alimi Abdulhakim Arvasi hazretleri «Türkistan ateşperest idi. Emevilerin hilafeti zamanında Kuteybe isminde Müslüman bir kahraman İslam dinini burarlara yaydı.» Dedi.

Kuteybe bin Müslim ile ilgili olarak büyük müfessir ve aynı zamanda büyük tarihçi İbni Kesir de:

«Ümeranın ulularından biri olan Kuteybe, aynı zamanda büyük bir kahraman ve komutandır. Allah, onun vasıtasıyla o kadar çok kimseyi hidayete ulaştırmıştır ki sayılarını ancak Allah bilir. Bu kimseler Müslüman olmuşlar ve Allahın dinine sımsıkı sarılmışlardır.» Demektedir.

• Pek çok Camii ve Mescid Yaptırdı

Kuteybe bin Müslim hazretleri İslamiyetin Türkistan'da yerleşmesi ve Türklerin müslüman olması için canla başla çalıştı Pek çok cami ve mescid yaptırdı. Baykent şehrinde bilhassa mihrabı ile ünlü muazzam bir sanat eseri olan Cuma Camii'ni yaptırdı. Kıymetli taşlarla süslü olan muhteşem mihrabın civardaki camilerde bir örneği yoktur.

Buhara'nın iç kalesinde yer alan daha önce Budist tapınağı iken sonra ateş evine çevrilen Mecusi mabedin yerine Mah-i Ruz Camii'ni inşa ettirdi. Ayrıca Semerkant'ın fethinin ilk günlerinde şehrin en güzel yerine büyük bir cami yaptırdı. Kuteybe bin Müslim hazretleri Türkistan'da fethedilen istisnasız bütün şehir, köy ve kasabalara camiler, mescitler yaptırdı. Bazı hallerde ise fethin bir sembolü olarak şehrin en büyük ve önemli mabedini camiye çevirdi.

Türk Evlerinde Arap Misafirler

Kuteybe bin Müslim hazretleri Buhara'daki yerli Türklerin yarısından çoğunun evine, seçkin Müslüman Arapları misafir olarak yerleştirdi.. Böylece yeni Müslüman olan Türklerin dinlerini en güzel şekilde öğrenmesini sağladı. Bu sebeple Buhara'da İslamiyetin yayılması çok süratli oldu.

Namaz Kılanlara Mükâfat

Kuteybe bin Müslim Hazretleri yeni Müslümanların namaz kılmasını teşvik için onlara mükafat vermeyi vaad etti. Bunun için her Cuma günü tellallar halka yüksek sesle » Cuma namazı kılanlara iki dirhem para verilecektir» diye duyurular yaptı. Özellikle pek çok fakir kimse bu hediyeği almak için akın akın camilere koştu.

• Bütün Putları Yaktı

Kuteybe bin Müslim Hazretleri Semerkant'da evlerde eski dinlerden kalan ne kadar heykel varsa toplattırdı. Daha sonra bu heykeller bir meydana getirildi. Heykel yığını sanki büyük bir köşk gibi oldu. Müslüman Fatih Kuteybe hazretleri halkın bu hassas meseleye göstereceği tepkiye hiçbir aldırmadan ayağa kalkarak, kendisine ateş getirilmesini istedi. Getirilen ateşten eline bir parça aldıktan sonra putların yığılı olduğu meydana doğru ilerledi. Yüksek Sesle «Tekbir» getirdi. Sonra da bir zamanlar binlerce insanın taptığı putları gözleri önünde ateşe verdi. Putların yanıp kül olmasından sonra yerli halktan kalan bir kısmı da hemen Müslüman oldular.

Kuteybe bin Müslim hazretleri 714 senesinde şehit oldu. Türbesi Özbekistan'ın Fergana vadisinde, Andican vilayetinin Pamuklu köyündedir. Türkistan halkının aradan asırlar geçmiş olmasına rağmen kendisine halâ büyük bir veli, ermiş, şeyh, imam gözü ile bakmaları, kabrini bir ziyaretgah olarak kabul etmeleri ve derin bir saygı ve bağlılık duymaları O'nun Türklerin nazarında nasıl kudsî bir yer işgal ettiğini ve dini duygularına nasıl tesir ettiğini açıkça göstermektedir.

Mehmet CAN.

Kaynak: Prof. Dr. Zekeriya Kitapçı- Türkistan'da İslamiyet ve Türkler Taryhy makalalar